וכשיתפרנו בחוטי פשתן יניח סוף החוטין תלויין שם לנילית

ה) [ברכות מה:], ב) כ"ק,
() [לקמן מה.], ד) [במדבר טון,
ה) [שבת כו:], ו) אלמה שכל לילית
שנעשית מתחילתה כו' ללורך ליכה

מן. נ״ק, ז) רש״ל מ״ז, מ) [הויל

עשייתן ועשייתן דבתרחי עשיה יעב״דן, נו) לרבי מחיר גורינן.

ישב דן, ש) מנפי נוחר בחיק. ז'ק, י) לקמן מג., כ) אפילו לרבא דאמר בפ"ג דר"ה דף כח ע"ב דלעבור משום כו' כצ"ל ומ"ש

דלעבור משום כו' כנ"ל ומ"ע בפנים פ"ב דעירובין ד"ק ט"ק דבקוגיא דהתם אינו מוכיר כלל אי בעי כוונם או לא. ל"ק, ל' מיב, א'ק, מ') ללילה דכקות יום חיים אפיי בלילה ור"מ כותב ל' מיב אפר בלילה ור"מ כותב

פירושו לעיל וכן פ״ק כו׳ ורש״ק

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה היו מטילין וכו' כדלקמן אלמא דכל לילימ שנעשית מתחילתה אע"פ

שנעשית שלח לנורך ליכא מן

מוסף רש"י

כסות לילה. כסות המיוחד

ללילות (שבת כד:).

רבינו גרשום

הוכן בכסוד דור כי דא חוד כרת סמכינן אדיסקא ששולחין לגולה כשמעברין אדר או אלול: הכא דעשה בעלמא הוא

דכתיב ועשו להם ציצית לשמן

. לא כ״ש דסמכינן: אלא מה

. טעם אסורה גזירה שמא יקרע

טעם אסורה גדירה שמא יקרע סדינו בתוך ג' אצבעות סמוך לכנף מקום שראוי להטיל ציצית ויתפרנו להקרע בחוט של צמר או של פשתים ופעמים שמשתייר מן החוט של תפר ויעשנו ציצית עם מונוין אחרים והחוט אחרים אחרים החוויו אחרים החווים אחרים החווים אחרים החווים אחרים והחוובה אחרים החווים החווים אחרים החווים אחרים החווים אחרים החווים ה

ציצית ועובר משום כלאים.

מאי טעמא. האי דכתיב על

כנפי בגדיהם בעינן עיקר טלית

רובו שיהא של בגד: אמר רב

סחורא הטיל ציצית לבעלת שלש כנפים והשלימה לד׳

חמץ בפסח ויוה"כ דכרת סמכינן אדיסקי

הכא דעשה בעלמא לא כל שכן אלא אמר

רבא הא מילתא אמרי ואיתמר במערבא

משום דרבי זירא כוותי שמא יקרע סדינו

בתוך ג' ויתפרנו והתורה אמרה תעשה ולא

מן העשוי שרא רבי זירא לסדיניה רב זירא

אמר גזירה 10 נמי משום בכסות לילה ואמר

רבא הא מילתא אמרי ואיתמר במערבא

משמיה דר' זירא כוותי יהיא של בגד וכנפיה

של עור חייבת היא של עור וכנפיה של בגד

פמורה מאי מעמא עיקר בגד בעינן יו רב

אחאי אזיל בתר כנף אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא יהמיל לבעלת שלש

והשלימה לארבע פסולה יין משום תעשה ולא

מן העשוי פו מיתיבי יחסידים הראשונים כיון

שארגו בה ג' היו מטילין לה תכלת אימא

כיון יו שפצעו בה ג' היו מטילין לה תכלת

ומי אמרינן תעשה ולא מן העשוי (איני)

יו והאמר ר' זירא המיל למומלת כשרה

אמר רבא יו השתא בכל תוסיף קאי מעשה

לא הוי מתקיף לה רב פפא יו ממאי דגברא

לאוסופי קא מיכוין דלמא לבמולי הקא מיכוין

ובל תוסיף ליכא מעשה איכא אמר ר' זירא

אמר רב מתנא אמר שמואל תכלת אין

בה משום כלאים ואפי' בטלית פטורה מאי

מלית פמורה אילימא דלית בה שיעורא

והתניא יטלית שהקטן מתכסה בו ראשו ורובו

שבוא יקרע סדינו בתוך ג'. פי׳ בקונטרס בתוך שלש לכנף והוה ליה תעשה ולא מן העשוי ואפי׳ לרבנן דאמרי (לעיל דף לח.)

יח א מיי' פ"ד מהלכות קדוש החדש הלכה יו: יש ב מיי' פ"ג מהלכות ניצית הלכה ז: ב ג מיי׳ שם הלכה ד טוש״ע

א"ח סימן י סעיף ה: בא ד מיי' שם פ"ח הלכה טו טוש"ע שם סעיף ה: כב ה מיי׳ שם הלכה טו טוש"ע

אם סעיף ו: אם סעיף ו: ו מיי' אם פ"ג הלכה א טוש"ע א"ח סימן טו סעיף א: בגו מיי׳ בגו מיי׳

שימה מקובצת 6] גזירה משום כסות לילה האי טעמא הוא עיקר ומינה

האי טעמא הוא עיקר ומינה שמעינן דלילה לאו זמן ציצית הוא לפיכך אין להטיל ציצית ככסות לילה ואפילו מינה והצילו בהא כב"ש דסדין במינה במינה פטור ופר"ת דאפילו במינה במינה פטור ומרית האילו בהא לביש ליה בלילה במרך עליו וכן משמע נמי מברך עליו וכן משמע ובווישלה אורה בריבי מנוויישלה אורה בריבי מנווישלה אורה בריבי מניים היבי מניים בריבי ברי . בירושלמי ואמר הרר"י מקינון שכך היה מנהגו של הריב״א כשהיה משכים קודם עמוד השחר ללמוד תורה היה מברך על טליתו משום ההיא דירושלמי אבל לא היה נראה דירושלמי אבל לא היה נראה ביעיני ר"ש בר שמשון לברך בלילה על הציצית כיון דיליה לאו זמן (תפילין) [ציצית] היא הה נוהג בסליחות קודם עמוד השחר ובערבית היה לוקח שלית שאולה להתעטף בו שלא שלית שאולה בי שלא היה ביבי שלא היבי ש הי׳ מברך עליו: כן רב אחאי אזיל בתר כנף. ואומר הר"י דאפילו לרב אחאי כשנותנין דאפילו לרב אחאי כשטתונין מעט עור על הכנף לחיזוק היה שפיר מין כנף כיון שלא נוסכך הפיר על עלבר ע"כ: 2) מיתיבי אמאי לצמר ע"כ: 2) מיתיבי אמאי לא פריך מהא נותא ביה ביה מה או האיב מסוף משום תובשה לא מן העשרי הרושים שלהן פוטלה משום תעשה ולא מן העשרי נעשה נעשה ולא מן העשרי הוש היא להתם גוף הציית נעשו מייל דהתם גוף הציית נעשו בסמול שלא היה בתם כי אם מכסול שלא היה בתם כי אם מכחים או מכחים או מכחים לא מכסול שלא היה בתם כי אם מכסול שלא היה בתם כי אם מכחים מכחים או מכחים לא מכחים מכחים או מכחים לא מכחים מכחים או מכחים לא מכחים מ בפסול שלא היה בהם כי אם אחד ארוך ולא היה כלום בהא כו"ע מודו דאמרי׳ תעשה ולא מז העשוי דפסול אבל אלא שנעשו בפטור משו"ה פריך [עלה] מהך ברייתא שהיו מטילין לה ציצית אע"פ שעדיין לא היה לה אלא ב" כנפות כפ"י רש"י וכן ההיא דסוכה דהדלה עליה גפן ואח"כ פסקה מלמטה ודאי לכר"ע דהוי עשוי בפסול: דן שבצעו בה. פ״ה כיון שגמרו את הבגד עד ג' אבל קודם ג' לא היו מניחים אבל קודם ג' לא היו מנחים דלא היו מקום הנחת ציצית ולא נדירא דא"כ אן תקשי לקמן דף מ"א ע"ב והיינו רב הונא ארבעה ונראה לפרש שבצער בה שלש כלומר שעננסו לתוך בה שלש כלומר שמננסו לתוך כיון שנתריים להוסף ג' שהור לכן כיון שנתריים להוסף ג' שהור או להוסף ג' שהור או בגד חשוב בפני עצמו מתבטל הכנף הראשון דאין הציצית בכנף הבגד כלל אבל בבגד זירא כו' אלמא דלית קפידא דתעשה ולא מן העשרי וא"ח והא ר' זירא אמר לעיל שמא יקרע כו' אלמא דאית ליה תעשה ולא מן העשוי וי"ל דהתם אינו נעשית כהלכות הדלעת ואח"כ חתכה פסולה משום תעשה ולא מן העשוי

דליכא אלא ב׳ לא מיהו הוה ליה למינקט משום דבעינן טוויה או תלייה לשמה אבל תעשה ולא מן העשוי ליכא לפי מה שאפרש לקמן גבי עשאה מן הקולים ומן הגרדין וכו' והא דתניא להמו (דף מא.) טלית שנהרעה חוץ לשלש יתפור תוך ג' רבי מאיר אומר לא יתפור וחכ"א יתפור אפי׳ ש' לרבנן בזרינן שמא יתפור ויהא בו איסור כלאים ומיהו קשה מההוא דרב הונא דאמר לקמן (דף מא:) רחוק מן הכנף ד' הוי מצות ליצית אבל מברייתא דחסידי ליכא לאקשויי דהא מפרשינן בסמוך כיון שפלעו שלש לכך לריך לפרש תוך שלש היינו שנקרע הכנף שהלילית מלוי בה ולא נשמייר ג' והוי כאילו נפסק לגמרי אבל אם נשתייר בו ג' לדברי הכל חידור מעלים הני והשחם שמעתין כר' מאיר אתיא והא דלא גזרינן שמא יקרע כולה דבהא לא טעו והא דמשמע פ' דם חטאת וזבחים דף לד:) גבי בגד שילא חוך לקלעים דאפילו נשתייר בו ג' אלא שאין בו כדי מעפורת לא חשיב חיבור ובפרק

הקונטרס בכתובות (דף מג:): כושום כפות לילה. ר"ת פי׳ דכן . עיקר כדאיתא פ' במה מדליקין (שבת

העור והרוטב (חולין דף קכג:) מוכח

דכדי מעפורת הוי טפי מג' שאני התם

דכל הבגד נקרע אבל הכא שאינו נקרע רק חתיכה לא הוי יש] בפסול: ב] ד' זירא אמר. משמע דרב

זירא לאו היינו רבי זירא ולא כפירוש

דף כה:) ואינהו סבור משום כסות לילה מתוך כך יש להוכיח מכאן דהלכה כר׳ שמעון י דלילה לאו זמן לילית היא ועוד אמרינן פ׳ במה מדליקין (דף מ.) אשר תכסה בה למה לי לאתויי כסות סומא והיינו כר"ש דלרבנן דרבי שמעון מוקמי ליה לרבות בעלת חמש אלמא סתם הש"ם כר"ש אתא ועוד בפ' צ' דברכות (דף יד:) אמרינן שלא היו אומרים במערבא פרשת לילית בלילה [ורב יוסף אמר עלה] כמה מעליא האי שמעתא וסתם ברייתא נמי פ"ק דובחים (דף יח:) כר' שמעון מוקי ורב יהודה דרמי תכלתא לפרזומא דאינשי ביתיה לקמן (דף מג.) ובפ"ק דסוכה (דף יא.) ר"י לבד היה עושה כן ובפ"ק דברכות (דף יג.) אמר ר' יהושע בן קרחה למה נסמכה פרשה וכו' לומר שזו נוהגת בין ביום בין בלילה וזו אינה נוהגת אלא ביום ואור"ת אע"ג דכסות יום חייב אפי׳ בלילה וכסות לילה פטור אפי׳ ביום מכל מקום מיקרי שפיר זמן גרמה שהיום גורם לחייב המלבוש מיהו בירושלמי דקדושין ובתוספתא גרסינן איזו היא מלות עשה שלא הזמן גרמא כגון אבידה ושילוח הקן ומעקה ולילית ורבי שמעון פוטר את הנשים מן הלילית אמר להם רבי שמעון אי אתם מודים לי שהיא מלות עשה שהזמן גרמא שהרי כסות לילה פטור אמר ר' אילא טעמא דרבנן שאם היתה טלית המיוחדת ליום וללילה חייבת ובספרי נמי תניא על כנפי בגדיהם שומע אני אף בעלת ג' וכו' שומע אני אף כסות לילה במשמע ח"ל וראיתם אותו ביום ולא בלילה ואם היתה טלית מיוחדת ליום ולילה סייבת גלילית ול"ע: **והאכור** ר' זירא המיל למומלת כשירה.

מימה היכי ס"ד דרבי זירא לית ליה מעשה ולא מן העשוי הא באו ר' זירא גופיה אית ליה לעיל וי"ל דס"ד כיון דתחילת הנחתן לשם מלוה לא שייך ביה תעשה ולא מן העשוי אבל לעיל כי חתך נחבטלה הנחתו: בבר תוסיף קאי שעשה דא הוי. דכיון דעביד איסורא לא חשיב עשייה ובשעת קלילת הראשונים זו היא עשייתן ולא דמי לההיא דפ׳ קמא דסוכה (דף יא.) דלא אמרינן קלילתן זו היא עשייתן ול״ע: ממא" דגברא האוסופי קמיבוין. ל) אפילו למאן דאמר בפ' בתרא דעירובין (דף ק.) דלעבור משום בל חוסיף לא בעי כוונה ומשמע נמי

בההוא פירקא דלרבי יהושע לא בעי כוונה מ"מ הכא מודה דליכא בל תוסיף כיון דלבטולי קמיכוין: תכלת אין בה משום כלאים ואפילו במלית פטורה. מדקאמר ואפילו ולא קאמר אפי׳ בלא וי"ו משמע דבלא טלים פטורה אילטריך לאשמועינן דתכלת אין בה משום כלאים וכי האי גוונא דייק פ' טרף בקלפי (יומא מו.) אומר היה ר"מ אברי עולת חול שניתותרו עושה להן מערכה וסודרן ואפי' בשבת ומוכחא לי סוגיא דהתם דתרתי מילי אשמעינן ^{בבן} ואור"ת דהכא נמי אשמעינן דאפילו בלילה אין בה משום כלאים אף על גב דלאו זמן ליצית היא דלגמרי החיר הכחוב כלאים של ליצית והא דגזרינן לעיל משום כסוח לילה היינו כסוח

שאינו מיוחד רק מי ללילה (ור"ת סותר פירוש שלמעלה) דכסות יום חייב אפילו בלילה וכן פרק קמא דקדושין (דף לד.) וחדע וי״ל דלא דמי דהתם נ^עשו בפסול דסוכה נעשית במחובר וגבי תלאן ואח״כ פסקן נעשו נמי בפסול שלא היו בה ד׳ חוטין אבל הכא הרי

חמץ בפסח כו'. כשהיו מעברים שנה היו שולחין אגרות לגולה לעשות ב' אדרים כדאמרינן בפ' קמא דסנהדרין (דף יא.) מודעין אנחנא לכון כו': הא מילחא אמרי. אנא הכא דו ואמרי במערבא דתכלת אינה מעכבת את הלבן היינו כשיש ד' חוטין אבל הכא משום רבי זירא כוותי דמשום הכי אסרו לילית בסדין: גוירה מן משום

שמא יקרע סדין. קודם לכן בתוך ג׳ אלבעות ין לשפת הכנף דהיינו מקום הלילית: ויתפרנו. בחוטי פשתן וינית סוף החוטין התלויין שם ואחר כך יתן בה שני חוטי תכלת ויצרף אותן שנים של לבן עמהם: והתורה אמרה תעשה ולא מו העשוי. ונמנאת נינית פסולה כלאים שלא במקום מצוה: וכוו מעשה ולא מן העשוי. לפסול היינו שעושה מתחילה שלא לשם לינית ולא נעשה כמצותו ואחר כך תקנו קרינן ביה יבן ולא מן העשוי ונמצא לינית פסולה: שרא ר' זירא לסדיניה. התיר ליליותיו מסדינו שהי' של פשתו ונטלן משום שמא יקרע והיינו דאמר רבא איתמר במערבא משמיה דרבי זירא כוותי: ה"ג ר' זירא אמר גזירה משום כסות לילה. שמא יתכסה בו בלילה דפטור מציצית שנאמר וראיתם אותו וזכרתסד) פרט לכסות לילה ונמלא נהנה מכלאים שלא בשעת מצוה: וכנפיה של עור. שנחתכו קרניה ותלה בהן עור: אזיל בחר כנף. ועביד איפכא: הטיל. ג׳ לילית לבעלת ג׳ כנפים ואחר כך תלה בהן קרן ד' ועשה בו לילית פסולה דג' ראשונות עשויין מתחילה שלא כמלותה וכי הדר מתקנה איכא תעשה ולא מן העשוי: חסידים. זריזין במלות: כיון שארגו. בטלית ג' אלבעות יגן דמיקרי בגד

כדאמרינן לגבי טומאהה): היו מטילין

בה תכלת. בשני קרניה ולכי גמרי לה

והגדול היו מטילין לשנים אחרים ולא אמרינן תעשה ולא מן העשוי. יד] ואע"ג דלא הוה מחייבין בנילית עד שתהא כדי שיתכסה בה קטן רחשו ורובו כדלקמן (א) ו)שכל לילית שלח נעשית מתחילתה לשם לילית אע"פ כשנעשית שלא ללורך איכא מן בפסול ואיכא כשגומרה תעשה ולא מן העשוי

העשוי דהא הכא שלא לצורך נעשית דלא היו לה אלא ב' קרנות דאילו קרנותיה האחרים אינן ראויין לנינית שהרי סופו להוסיף עליה הרבה והויא לה לילים למעלה מג' ואנן חוך שלשה בעינן [מא:]: כיון מון שפלעו כה ג'. כיון שהגיעו לג' אלבעות האחרונים מטילין לה מכלת מיד ולא משהו לה מידי דהשתא ליכא למימר תעשה ולא מן . העשוי דהא מכיון שהגיעו לחוך ג' האחרונים הוו להו אותן שחי למוטלת. שהיה בה ד' לילית והטיל לה ד' אחרים מיו כשרה בהני בתראי ואע"ג דהדר פסקינהו לקמאי. והא הכא דשלא לצורך עבדינהו בשעת עשייה ומכשרא בהו: אמר רבא. לעולם שלא לצורך מן העשוי קרינן ביה והכא להכי מכשרא בבתראי דקאי בבל תוסיף כי עבדינהו הלכך כי פסיק לקמאי היא הויא עשייתן דבתראי יו(עשיה) שאבל שלא לצורך דבעלת ג' שאינו עובר עליהן הוי מעשה לאקרויי לילית העשויה והדר קושיא לדוכתה: תכלת אין [בה] משום כלאים. קס"ד דהכי קאמר לילית יח] אין בהם משום כלאים ואפילו

קרנות נמי ראויין לנילית שכשתגמר נמלאת לילית בתוך ג': הטיל ולא הוו מעשה דכיון דעובר על דברי תורה לא מיקרי מעשה יו: מעשה איכא. :יוכו

על ג' וכי משלים לה ד' לאו כלום הוי דהני תלת מיחזי כמו שלא נעשו לשום ציצית ולא מצי למיחשבינהו השתא ולא מצי למיחשבינהו השתא התעשה אמר רחמנא בעידן חיובא ולא מן העשוי כבר שלא בזמן חיובא: חסידים הראשוני' כיון שארגו בה בטלית ג' אצבעות היו מטילין לה תכלת לאותן שתי כנפים מפני שנינו דייני בתצות ורי מפני שנינו דייני בתצות ורי מפני שנינו דייני בתצות ורי הפני שנינו דייני בתצות ורי מפני שהיו זריזין במצות וכי משלמי לה לטלית כולה רמו לה ב׳ ציצית האחרים אלמא לא אמרי׳ תעשה ולא מן . העשוי כבר: אימא כיון שבצעו בה שלשה כלומר כיון שגמרו ג׳ אצבעות האחרונים לא הוו זשהו לה אלא לאלחר רמו לה משהו לה אלא לאלתר רמו לה תכילתא וכל הכנפים ביחד: והאמר ז' זירא הטיל למוטלת. היינו שהטיל ציציות אחרים לסדין שכבר היתה מוטלת לה ציציות כשהה ואין בה חיוב כלאים דחשבינן להו כמי שהטילן כולן ביחד רמי ולא אמרינן כי רמי הני בתראי לאו בת חיובא הואי דכבר היו יוו ביב ווז ווכא נטוי. לבעלת ג'י כי חזר

קאי אבל מעשה לא הוי הנך

והגדול

בתראי לצורך תיקון הטלית שכבר היא מתוקנת והוי דאמרינן כמאן דליתנהו משום הכי כשרה. אבל הכא בהטיל לבעלת ג׳ מעשה קא עביד דהשתא הוא דמיתקנא כד משוי ביה האי ציצית תקול וידעות מטום הפי כשרה, אבל הנא בחסיל לבכנה ג' מעשה קמיבדי והשוא הוא זמיתקנא כד כשרי ביה היא ציצית. רביע: וכיון דהנך ג' קמאי לא בכשרות בעריבות קרוצה ביה תעשה ולא מן העשיר הלבך מסולה: ממקף לה רב פלא האי הירוץ בדרבא ממאי דהאי גברא דהטיל למוטלת לאוסופי קא מיכוין ולא לבטל כך קאמרת דלמא לבטולי הנך קמאי קא מיכוין ומעשה הכא דהשהים הוא דמי במושה הוא דקא עביר משה ביה אוא היה ביק במאי בלאים שלא שמע מינה דחשבינן להו ביציית האג מכי בר מירוץ ביה ביל לבעלת שלשה איני דהשתא קא עביר מעשה כי האוי הוך קמאי כלאים אלא שמע מינה דחשבינה ומי כמו שהטילן ביחד אלא ודאי קשיא: תכלת בסידין אין בה משום כלאים ואפילו בטלית שהיא פשורה מן הציצית אין בה משום כלאים אין הילית בה שיעורא כדי להתכסות: